

Nové publikace o ekologickém zemědělství

Produkce osiv obilnin v ekologickém zemědělství

Certifikovaná metodika Produkce osiv obilnin v ekologickém zemědělství, kterou vydal Výzkumný ústav rostlinné výroby v Praze-Ruzyni, v. v. i., ve spolupráci s Jihočeskou univerzitou

výsledky hovoří ve prospěch užívání certifikovaných biosiv. Na druhou stranu však byly dosaženy dobré, v řadě případů srovnatelné výsledky i s konvenčním nemořeným osivem a ekologickým farmářským osivem. V případě farmářského osiva však produkční schopnost porostu významně ovlivňuje počet opakovaných přesevů. Pro zamyšlení nad stávající situací v České republice dobře poslouží srovnání stavu využívání biosiv v sousedním Rakousku. U našich jižních sousedů je zpravidla osiva většiny plodin dostatek a část produkce i vyvážená. Mezi možné důvody patří především dlouhodobější zkušenost rakouských farmářů s ekologickým zemědělstvím a celková struktura ekologického zemědělství. Publikovaná metodika je určena především pro ekologic-

Detail laty ova na pokusném pozemku ZF JU v Českých Budějovicích

nepotvrdily, že by se osivo farmářského původu vyznačovalo horším zdravotním stavem, nižšími hodnotami semenářských parametrů – energie klíčení, laboratorní klíčovosti, energie

zemčích v příznivých půdně-klimatických podmínkách a dodržování zásad správné agrotechniky (včetně udržení zaplevelení porostů pod kontrolou) může ekologické farmářské osivo dosahovat obdobné kvality jako osivo ekologické certifikované. Problémy mohou nastat především v ročních a lokálních se zvýšeným výskytem patogenních mikroorganismů, zejména takových, které se nejčastěji podílí na zhoršené klíčovosti a vzházivosti osiva – zvláště *Fusarium* spp. Pak v případě použití farmářského osiva, které neprošlo uznávacím řízením, hrozí zvýšené riziko horšího zdravotního stavu a nižší produkční schopnosti pěstovaných porostů, následně i nižší kvality vypěstovaného zrna.

Certifikovanou metodiku zpracoval kolektiv autorů doc. Ing. Petr Konvalina, Ph.D., prof. Ing. Ivana Capouchová, CSc., Ing. Dagmar Janovská, Ph.D., doc. Ing. Evžen Prokinová, CSc., Ing. Hana Honsová, Ph.D., Ing. Martin Kaš, prof. Ing. Jan Moudrý, CSc. Publikace je dílčím výstupem projektu NAZV QI 91C123 „Specifikace procesu množení osiva jarních forem obilnin v ekologickém systému hospodaření“.

Dobré pokrytí půdy a aktivita organismů v ornici jsou základním předpokladem trvale udržitelného zemědělství. Organicky nehnojená půda (nahore) a organicky hnojovaná půda (dole) po prudkém dešti. Organicky vyživovaná a biologicky aktivní půda dokáže lépe pojmout dešťovou vodu a i po dešti si zachovává svou povrchovou strukturu

Zvyšování půdní úrodnosti bylo pro průkopníky ekologického zemědělství základem veškerého jejich úsilí. Přesto zachování

pěči. Předkládaná brožura ukazuje půdní úrodnost z různých úhlů pohledu. Naším záměrem však nebylo vytvořit obecně plat-

Základy půdní úrodnosti. Utváření vztahu k půdě

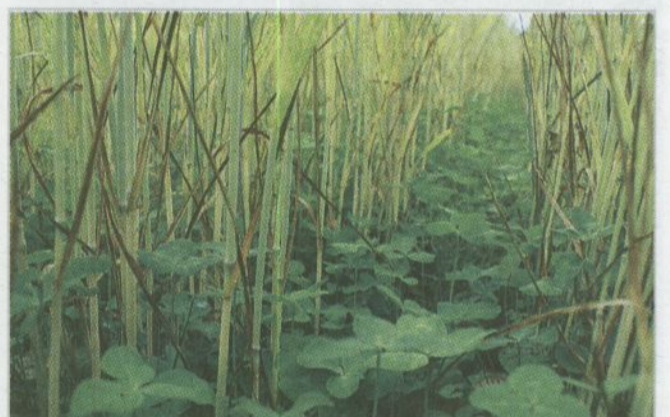

Praktická příručka určená zemědělcům se zájmem o šetrné formy hospodaření seznamuje s pojmem půdní úrodnosti, základními způsoby zjišťování kvality půdy v praxi a doporučeními pro uchování a zvyšování půdní úrodnosti. Vědecké poznatky doplňují praktické zkušenosti ekologických zemědělců s řadou konkrétních postupů a metod z praxe

Na „žízalích věžičkách“ je velmi dobře patrná soudržnost humusojilových komplexů a hlenů

(hospodaření s humusem, volba vhodných osevních postupů, zelené hnojení, podpora doprovodné flóry, ochrana před půdní erozí apod.). Příručka poukazuje na význam šetrných zemědělských technik a postupů a jejich roli jako alternativy plošné chemizace či použití těžké mechanizace.

Podsevy jsou účinným protierozním opatřením. Porost pokrývající půdu tlumí nárazy deště a prokořenění horní vrstvy půdy napomáhá soudržnosti půdy

úrodné půdy mnohdy nebyla věnována dostatečná pozornost. Ekologické zemědělství je však na přirozené půdní úrodnosti závislé. Oslabená a poškozená půda nám nemůže poskytnout to, co od ní očekáváme. Udržitelnost půdy vyžaduje velkou

úrodné půdy mnohdy nebyla věnována dostatečná pozornost. Ekologické zemědělství je však na přirozené půdní úrodnosti závislé. Oslabená a poškozená půda nám nemůže poskytnout to, co od ní očekáváme. Udržitelnost půdy vyžaduje velkou

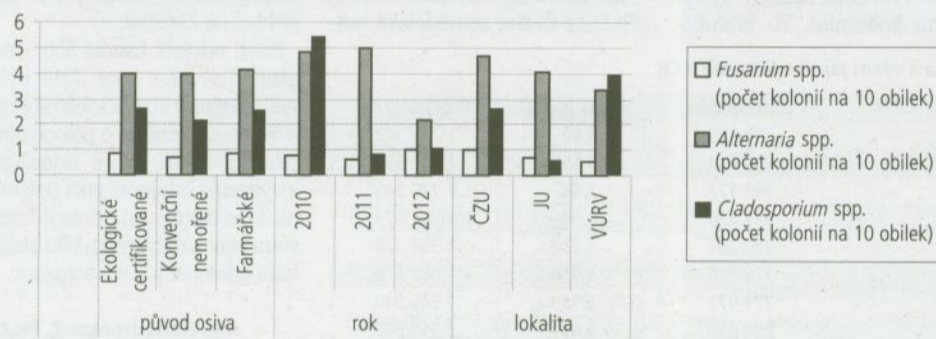
Podle německého originálu Grundlagen zur Bodenfruchtbarkeit. Die Beziehung zum Boden gestalten vydaného v roce 2012 Výzkumným ústavem pro ekologické zemědělství FiBL, Švýcarsko, www.fibl.org, zpracoval a vydal Bioinstitut ve spolupráci s Českou technologickou platformou pro ekologické zemědělství (CTPEZ).

Obě publikace jsou dostupné v elektronické verzi v databázi OrganicEprints či na webových stránkách České technologické platformy pro ekologické zemědělství (<http://www.ctpez.cz/cz/publikace>).

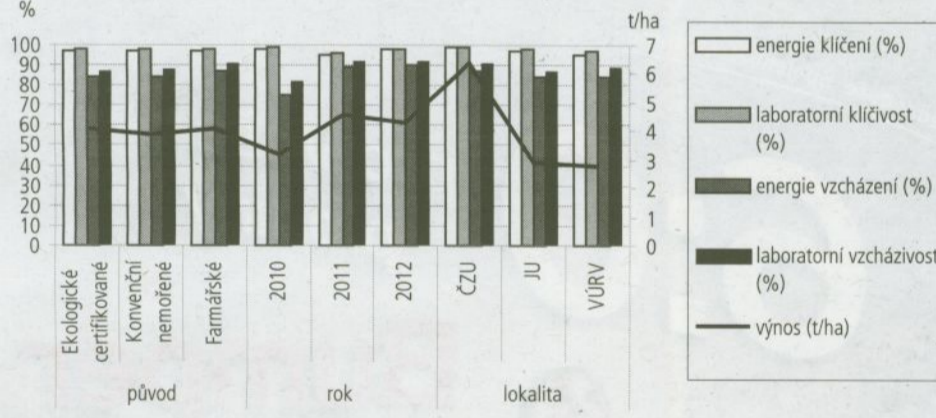
Stranu připravila Kateřina Čapounová Česká technologická platforma pro ekologické zemědělství

Graf 1 – Hodnocení zdravotního stavu vypěstovaného farmářského osiva pšenice seté, založeného osivem různé provenience (izolace kolonií na umělé živné půdě)

Graf 2 – Hodnocení biologických vlastností vypěstovaného farmářského osiva pšenice seté, založeného osivem různé provenience

v Českých Budějovicích a Českou zemědělskou univerzitou v Praze, nabízí detailní rozbor legislativy vztahující se k produkci a užívání certifikovaného biosiva a nastiňuje problematiku jeho užívání v České republice. Praktickým přínosem publikace je její experimentální část, která se týká srovnání kvalitativních parametrů osiv různého původu (certifikovaného ekologického, farmářského ekologického a konvenčního nemořeného). Zjištěné

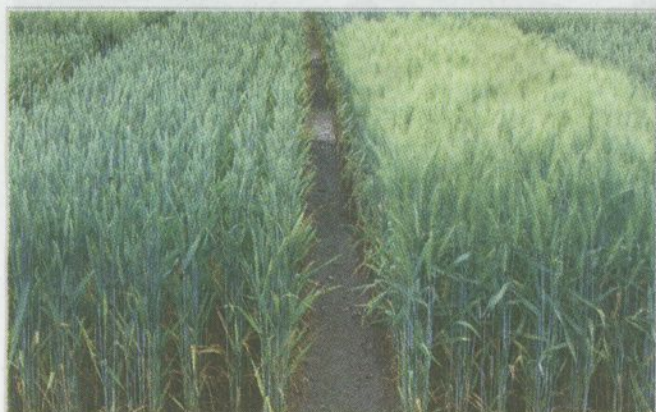
ké zemědělce, ale také pro zemědělské poradce a širokou odbornou veřejnost.

Závěry experimentální části metodiky

Třileté výsledky hodnocení zdravotního stavu a biologických vlastností osiva ova setého, jarní pšenice seté a jarního ječmene setého různého původu – ekologického certifikovaného, ekologického farmářského a konvenčního nemořeného,

vzházení a laboratorní vzházivosti, než osivo ekologické certifikované a osivo konvenční a že by porosty vypěstované z osiva farmářského původu poskytovaly nižší výnosy. Úroveň kontaminace zrna uvedených obilnin hodnocenými rody mikromycet byla celkově poměrně nízká. Ovlivněna byla především ročníkem a pěstitelskými podmínkami lokality. Sledované biologické vlastnosti osiva dosahovaly ve většině případů poměrně vysokých hodnot a vliv původu osiva, ale v tomto případě větší vliv ročníku a pokusné lokality, byl poměrně nízký.

Nejvýraznější rozdíly byly zaznamenány ve výnosech zrna hodnocených druhů jarních obilnin – jednalo se o meziročníkové rozdíly, ale zejména o rozdíly mezi jednotlivými pokusnými stanicemi. Původ osiva výnosy z něj vypěstovaných porostů zpravidla neovlivnil. Na základě uvedených výsledků lze konstatovat, že v případě správně sestaveného osevního postupu, dobře zvolené (neobilní) předplodiny, hospodaření na kvalitních, „ustálených“ po-

Porost ozimní pšenice pěstované v režimu ekologického zemědělství na pokusných polích (Edelhof, Rakousko)